

Predsjednica nudi 5 konkretnih mjera

Poruka Vladi Izvucimo pouke iz učinjenih grešaka, poručila je Grabar Kitarović s konferencije InvestCRO

SAŠA PAPARELLA, ANA BLAŠKović
redakcija@poslovni.hr

Predsjednica Republike najavila je i da će radna skupina koju je okupila za brendiranje Hrvatske kroz mjesec dana izaći sa svojim smjernicama

Bez zdravih investicija, ostat ćemo bez budućnosti i upravo smo zbog toga odlučili progovoriti i kroz konferencije poput ove. Odlučili smo napraviti nešto za naše društvo, ali za one koji ostaju nakon nas. Tim je riječima glavni urednik Poslovnog dnevnika Vladimir Nišević jučer otvorio "InvestCro – Investicijske (ne)prilike u Hrvatskoj", konferenciju u organizaciji Poslovnog dnevnika, Večernjeg lista i 24sata.

Zadnje dvije godine, dvije trećine greenfield investicija u EU odnosilo se na svega šest europskih zemalja. Vjerujem da će Hrvatska u 2019. podići rejting i doći uz bok tih zemalja, uz pomoć novih zakona i kvalitetnijeg okvira za poticanje ulaganja, rekao je ministar gospodarstva Darko Horvat.

Treba nam malo hrabrosti

"Korak po korak jačamo konkurentnost, tu nema instant rješenja. Treba pomoći poduzetnicima da im ostane što više vlastitih sredstava za novi investicijski ciklus. Digitaliziramo državu, smanjujemo opterećenja poduzetnicima. Stoga očekujem rast proizvodnje, naročito u privatnom sektoru. Samo kroz Zakon o poticanju investicija privukli smo 16 mlrd. kn, uz što planiram 12750 novih radnih mjesta. Znamo kakav nam obrazovni profil za to treba, moramo stvoriti mlade koji će se tamo zaposliti. Treba nam sinergijski efekt s gradovima i županijama, da svi pušemo u isti rog", kaže zadržavajući investicije s novim tehnologijama i dodanom vrijednosti. "Treba nam malo hrabrosti i entuzijazma, pretvaranje neprilika u priliku. MINGO je raspisao pet novih natječaja za domaće poduzetnike. Siguran sam da ćemo 303 milijuna eura plasirati u investicijski potencijal Hrvatske", poru-

Predsjednica Uprave Večernjeg lista Andrea Borošić, čelnik FIC-a Mladen Fogec, ministar gospodarstva Darko Horvat, predsjednica Kolinda Grabar Kitarović i čelnik Tele2 Viktor Pavlinić

GORAN STANZI/PIXSEL

čio je dodavši kako ovaj tjedan predstavnici nekoliko švicarskih tvrtki obilaze sjeverozapadnu Hrvatsku i traže poslovne zone u koje bi prebacili dio svog poslovanja.

Mladen Fogec, predsjednik Udruženja stranih ulagača u Hrvatskoj, napomenuo je da bi se pesimizam koji vlada Hrvatskom mogao odraziti na strane ulagače.

"Rejting agencije nas stalno pozicioniraju pri kraju druge trećine doing business ljestvica, no one sve rade na temelju percepcije, tako što razgovaraju s našim političkim strankama, nevladinim udrugama, a mi smo skloni negativnostima. Moramo se okrenuti optimizmu jer Hrvatska ima puno potencijala", rekao je upozorivši kako je kod nas velik problem mentalitet te da kapacitet za promjene nije dovoljno velik. "Još se nismo spremni

početi mijenjati, a živimo u eri digitalizacije. Predugo smo se bavili prošlošću, a trebamo se baviti budućnošću. Dobro je što smo uveli zakon o strateškom planiranju. Nije pitanje žele li strani ulagači doći u Hrvatsku, nego želimo li ih mi", kaže.

Model s Pantovčaka

Predsjednica Kolinda Grabar Kitarović poručila je da su strana ulaganja u Hrvatskoj ispod željene razine.

"U 26 godina u Hrvatsku je ušlo 33,5 milijardi eura, no uglavnom 'brownfield' ulaganja usmjerenih u 'nontradeable' sektore. Nedostaju nam 'greenfield' ulaganja, ona u proizvodnju roba i usluga koja će stvarati kvalitetna radna mjesta i biti više izvozno orijentirana", rekla je. Smatra da se razvoj može usmjeriti u poželjnom pravcu ako se iz učinjenih grešaka izvuku

BEZ ZDRAVIH
INVESTICIJA,
OSTAT
ĆEMO BEZ
BUDUĆNOSTI

Vladimir Nišević
glavni urednik
Poslovnog
dnevnika

pouke. "Tu mislim na investicijska lutanja, potkapacitiranost ljudstva koji se bavi privlačenjem ulagača, nedostatak planskog pristupa i koordinacije", rekla je.

S Pantovčaka stoga Vladi stiže pet smjernica za brži i lakši rast ulaganja. Nužno je, kaže, objediniti nadležnosti svih odgovornih u privlačenju FDI-ja na nacionalnoj razini, izraditi strategiju privlačenja investicija usklađenu s ostalim gospodarskim strategijama, staviti naglasak na nove modele i soft poticaje za ulaganja za više dodane vrijednosti te konstantnoj izradi privlačne investicijske klime. U pet preporuka je i nastavak rada na boljoj slici Hrvatske i promociji zemlje kao odredišta za ulaganja. Grabar Kitarović najavljuje da će radna skupina koju je okupila za brendiranje Hrvatske kroz mjesec dana izaći sa smjernicama. ❖

Organizatori:

Poslovni dnevnik

Večernji list

24 SATA

Pod visokim pokroviteljstvom:

Suorganizator:

UDRUŽENJE STRANIH ULAGAČA U HRVATSKOJ

Projekt podržava:

HRVATSKA UDRUGA BANAKA
20 CROATIAN BANKING ASSOCIATION

Partneri projekta:

AmCham
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
American Chamber of Commerce in Croatia

Bisnode

HAMAG BICORO

INA

AHK
Österreichischer Industrie- und Handelskammertag
Hrvatska udruga poslovnih i trgovačkih komora

RIEGA

ZAGREBAČKI HOLDING

Donijeti uredbu kojom bi lokalne ulagače, smanjiti porez na dohoda

Panel Stidimo se reći da je naš zakon o poticanju ulaganja najbolji u Europi, kaže državni tajnik, dok iz Dogusa, Mola i

SASA PAPARELLA
sasa.paparella@poslovni.hr

Moramo se brendirati kao poželjna destinacija za investicije kao što smo se brendirali kao turistički atraktivna, poručeno s panela Hrvatske investicijske (ne)prilike

Na panel diskusiji Hrvatske investicijske (ne)prilike održanoj u okviru konferencije sudjelovali su predstavnici velikih kompanija, države i lokalne samouprave.

“Stalno očekujemo neke velike investicije, no nama je stvarno važan svaki onaj investitor koji zaposli i dvoje ili troje ljudi. Bjelovar je samo lani imao 100 milijuna eura, uglavnom baš od tih naših malih. Nisu svi gradonačelnici šerifi, želimo poslati poruku investitorima da njihova kuna u našem gradu vrijedi više nego drugdje. Ne ulažemo novac u kupovinu glasača nego u razvoj, sad imamo 750 više zaposlenih nego ranije, a proračun se sjajno puni”, pohvalio se panelist Dario Hrebak, gradonačelnik Bjelovara.

“Bjelovar je u brzom roku došao sa začelja među prvih

deset gradova po ulaganjima. Građevinska dozvola kod nas se čeka 15 dana, idemo na 100-postotnu digitalizaciju, želimo postići standardiziranost, da investitori više ne ovise o dobroj volji ‘tete Ane’ i hoće li joj dati čokoladu. Imamo potrošeni birokratski aparat. Jedina šansa je da digitaliziramo sve procese u državnom aparatu, za to nam treba najmanje vremena i politička volja. Najvažnija je politička volja, zabranio sam nova zapošljavanja u situaciji kad toliko ljudi odlazi vani. Dok se Vlada bavi spašavanjem Uljanika, mi moramo kočiti projekte jer nemamo dovoljno novca. Inače, Bjelovar je prvi grad po broju kafića u Hrvatskoj, moramo stvoriti kult rada, oko 40 posto Hrvata ne želi raditi. Država ne smije biti jednima majka, a drugima maćeha; što manje države, to bolje”, rekao je Hrebak, inače član HSLS-a.

Promicati pozitivna iskustva

Zdenko Lucić, državni tajnik pri Ministarstvu gospodarstva, rekao je da se RH mora brendirati kao poželjna destinacija za investicije, baš kao što se uspjela brendirati kao turistički atraktivna zemlja.

“Imamo više od 500 jedinica samouprave, digitalizacija će pomoći da imamo standardiziranu razinu usluge. Brzo će biti vidljivi rezultati u uvođenju online započinjanja poslovanja. Umjesto da se promoviramo, stidimo se reći da je naš zakon o poticanju ulaganja najbolji u Europi”, tvrdi Lucić. Viktor Pavlinić, predsjednik Uprave Tele2, rekao je da je digitalizacija prilika, no za izmjenu obrasca ponašanja treba politička volja, ali i infrastruktura.

Rasprava o načinima i uvjetima olakšavanja investiranja pratila se pozorno

LUKA STANZL/PIXSELL

Podsjetio je kako je Vlada 2014. utrošila naknade za telekom operatore. “To više nije bilo poticajno investicijsko okruženje. Ova Vlada riješila je taj problem i vratila naknadu na prijašnju razinu, koja je i dalje veća od drugih zemalja. Sada Tele2 za 40% više zapošljava, a tržišna utakmica je znatno življa. Potaknut tim optimizmom, vlasnik je odlučio udvostručiti iznos

investicija. Treba nam vizija države pa će svima biti lakše, a gospodarski rast od pet posto moguć. Iako u ICT sektoru imamo dobre kadrove, trošak radne snage postaje ozbiljan problem. Potrebna je revizija stope oporezivanja, manji porez na dohodak ako želimo da nam radnici ostanu. Moramo biti ambiciozniji kod uvoza radne snage”, rekao je Pavlinić. Regionalni direktor

zajednice poduprle k i uvesti kult rada

HUB-a apeliraju na manje troškova rada i potrebu izravnih poticaja

“ NAŠ KAPACITET ZA PROMJENU NIJE DOVOLJNO VELIK. HRVATSKA IMA VELIKU ŠANSU, ALI NAM TREBA POLITIČKA HRABROST, UPOZORAVAJU IZ UDRUŽENJA STRANIH ULAGAČA

Predstavnici stranih ulagača, HUB-a, velikih kompanija, države i lokalne samouprave

GORAN STANZL/PIXSELL

Dogus Holdinga, Burak Baykan, kaže da su iskustva tog hotelijera u Zadru i Šibeniku pozitivna, te da ih se mora prenijeti novim ulagačima.

“Ne bih rekao da je birokracija ovdje gora nego u drugim zemljama. Na lokalnoj razini kod većih investicija mi se čini da više ljudi u ministarstvima u Zagrebu želi pomoći velikim investicijama. Teško dolazimo do odgovarajućih kadrova, to je loš znak, ali vidimo da su važni koraci poduzeti u odnosu na kvote, to znači da je Hrvatska svjesna tog potencijala. Za greenfield investicije nemamo dovoljno ljudi, troškovi izgradnje su se strahovito povećali, kao u zapadnim zemljama, samo što su ovdje manji prihodi. Povrat investicije je vrlo nizak, treba misliti i o izravnim poticajima”, upozorava Baykan.

Potencijala ima - kafići su puni

Zoltan Aldott, predsjednik NO Mola, primjećuje napredak u komunikaciji državnih institucija s poslovnim svijetom.

“To je važno, ali nije dovoljno. Nedostaje suradnja na razini općina, ovako se usporavaju investicije. Sada je problem i tržište rada, a naročito sezonalnost. Trebamo mobilnije tržište rada i manje troškove radne snage. I opozivanje radnika treba drastično mijenjati, u Mađarskoj smo tako otvorili 50.000 radnih mjesta u ser-

vis centrima. Potencijala ima, to se vidi i po punim kafićima, no dobar potez bio bi drugačija porezna politika”, misli Aldott. Zdenko Adrović, direktor Hrvatske udruge banaka, požalio se na prekomjerne namete bankarima, kojima je regulatorni trošak višestruko veći nego u Njemačkoj, a tu je i problem parafiskalnih nameta pa tako Ministarstvo turizma želi bankarima višestruko povećati namete za turističke zajednice.

“Moramo ne samo dizati količinu investicija, već i paziti da one budu kvalitetnije i omogućite ljudima veće plaće”, rekao je šef HUB-a. Mladen Fogec predsjednik Udruženja stranih ulagača u Hrvatskoj, kaže da stranci smeta što se Hrvati samo žale.

“Previše smo opterećeni negativnostima, iako ima puno dobrih primjera. Zašto su investicije u Međimurje ili Istru moguće, a na jugu nisu? Treba nam uredba da se lokalna zajednica ponaša u korist investitora, domaćih i stranih. Naš kapacitet za promjenu trenutačno nije dovoljno velik. Hrvatska ima veliku šansu, ali nam treba politička hrabrost”, rekao je Fogec. Upitao je zašto telekom kompanija mora plaćati pravo prolaznosti optičkog kabla kroz zemlju, koje se ne plaća za vodovod i plin.

“Vlasnik tako dobije više novca za pravo prolaza nego što mu kvadrat zemljišta vrijedi”, kaže Fogec. ❖

Boris Vujčić, guverner Hrvatske narodne banke:

Proizvodnost je na dnu, a bez ulaganja nema izranjanja

Rast ispod tri posto možda je zadovoljavajući na ovoj razini, ali Hrvatskoj neće omogućiti da ne zaostaje za usporedivim zemljama među kojima je zadnja. Za rast su nužne investicije, za koje samo treba provesti ono što piše u nacionalnom programu reformi, poručio je guverner Hrvatske narodne banke Boris Vujčić na konferenciji o problematici ulaganja InvestCro. Među ključnim problemima guverner navodi nisku proi-

građevinu, danas oporavkom predvode proizvođačke djelatnosti i turizam. U industriji država je dominantna po vlasništvu, no po ulaganju vode domaća privatna poduzeća iz čega proizlazi da su državne tvrtke manje sklone reinvestirati dobit od privatnih tvrtki.

Nažalost, kod ‘greenfield’ ulaganja malo što se promijenilo od 2003. do danas, Hrvatska je na začelju usporedivih zemalja. Zato je pristup financiranju povećan i diverzificiran; krediti za investicije se povećavaju dok oni za obrtna sredstva padaju, kao i kamatne stope na dugoročne i kratkoročne kredite uz kontinuirano ublažavanje uvjeta kreditiranja.

Što Hrvatska može učiniti da ojača investicije? “U Nacionalnom programu reformi sve dobro piše, samo treba zadužiti ljude i reći da to treba odraditi i za tri godine pogledati što ste napravili”, rekao je guverner osvrćući se na dobro poznati popis kojeg predvode kompleksni i često kontradiktorni propisi, pravna neizvjesnost, (ne)dostupnost radne snage, neefikasna državnih poduzeća i javna uprava.

“Po svim indikatorima konkurentnosti Hrvatska izgleda loše, a neke stvari njima se i ne mjeri. Kad pričate s investitorima u inozemstvu, kažu da je teško raditi s lokalnom upravom, a to je nešto što se teško mjeri. Percepcija u inozemstvu dolazi od onih koji su u 20 godina pokušali ulagati u Hrvatsku, a naišli su na svakakve prakse zbog kojih to na kraju nisu napravili. Način mijenjanja percepcije je da učinite drugačije od onog što ljudi očekuju. Fokus Vlade trebao bi biti na tome da dovede tri značajna investitora koji će na svom primjeru promijeniti percepciju”, poručio je guverner Vujčić. *ab*

“

KOD ‘GREENFIELD’ ULAGANJA MALO ŠTO SE PROMIJENILO OD 2003. DO DANAS, HRVATSKA JE NA ZAČELJU USPOREDIVIH ZEMALJA

“Na primjeru autocesta vidjeli smo da sve javne investicije ne moraju nužno biti dobre za tvrtke koje su ih radile, ali najnižu razinu javnih investicija među usporedivim zemljama treba ispraviti”, rekao je prvi čovjek središnje banke.

Niska razina državnih investicija povezana je sa sporošću privlačenja europskih fondova, u čemu je od nas lošija jedino Španjolska. Ipak razloga za optimizam daju podaci o visini ugovorenih sredstava na temelju kojih je središnja banka za 2019. godinu prognozirala višu razinu investicija nego prošle godine. Pozitivni signali dolaze i od privatnih tvrtki koje u anketama kažu da su premalo investirali u prethodne tri godine što je iznad europskog prosjeka. Gleda li se поблише struktura investicija guverner iznosi nekoliko zanimljivih opaski. Za razliku od ranije, kad je glavnina investicija išla u

Guverner Vujčić gostovao je na konferenciji InvestCRO
G. STANZL/PIXSELL

“

ZA GREENFIELD INVESTICIJE NEMAMO DOVOLJNO LJUDI, TROŠKOVI IZGRADNJE SU SE STRAHOVITO POVEĆALI, KAO U ZAPADNIM ZEMLJAMA